

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. S.** bývajúcemu v B. zastúpeného JUDr. S. J., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **J.P.** bývajúcemu v B., podnikajúcemu pod obchodným názvom **J. P.**, s miestom podnikania v B., IČO X. **o vyplatenie finančných nárokov z pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 272/1993, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. augusta 2009 sp. zn. 2 Co 194/2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. augusta 2009 sp. zn. 2 Co 194/2009 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 24. novembra 2004, č.k. 10 C 272/1993-180 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v Slovenských korunách (Sk) náhradu mzdy za mesiac december 1992 až august 1993 a náhradu za používanie služobného telefónu, v cudzej mne (CHF a ATS) cestovné náhrady za zahraničné pracovné cesty špecifikované vo výroku rozsudku s príslušenstvom (úrokmi z omeškania) s náhradou trov tohto konania vo výške 26 937,50 Sk. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy štátu 24 600 Sk a súdny poplatok z návrhu na začatie konania 3 027 Sk. V odôvodnení uviedol, že na základe pracovnej zmluvy z 1. augusta 1992 vznikol pracovný pomer žalobcu u žalovaného s označeným druhom práce „vodič“. Zo znaleckého posudku č. 6/97 z 11. júla 1997, jeho dodatku č. 1 i výsluchu znalca mal súd preukázanú výšku požadovaných náhrad; pokiaľ išlo o náhradu mzdy, vychádzal z § 111 Zákonníka práce i z toho, že táto nesmie byť nižšia ako minimálna mzda. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p. V zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych

poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov zaviazal na náhradu súdneho poplatku za návrh na začatie konania žalovaného.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. augusta 2009 sp.zn. 2 Co 194/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie. Predpokladom tohto postupu bol záver odvolacieho súdu, že riadny opravný prostriedok (odvolanie) bol žalovaným podaný včas. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa svoje právne závery riadne a presvedčivo neodôvodnil, pritom predmetom konania sú viaceré nároky vyplývajúce v minulosti existujúceho pracovného pomeru (nárok na vyplatenie mzdy, nárok na vyplatenie náhrady za používanie služobného telefónu a náhrady súvisiace s vykonaním pracovných ciest), ktoré je nutné posudzovať podľa príslušných hmotnoprávných predpisov. V rozhodnutí súdu prvého stupňa až na citované ustanovenie § 111 Zákonníka práce (ktoré deklaruje právo zamestnanca na mzdu za vykonanú prácu) úplne absentuje právne posúdenie ostatných nárokov, ich právne posúdenie nie je zrejmé. Napokon odvolací súd považoval výrok rozsudku súdu prvého stupňa za nevykonateľný, pretože je vyjadrený v cudzích menách, ktoré v čase rozhodnutia súdu už neexistovali a zo spisu pritom nevyplýva splnenie podmienok podľa § 155 ods. 2 O.s.p., ktoré sú predpokladom na plnenie v cudzej mene. Postupom súdu prvého stupňa, ktorý riadne neodôvodnil rozsudok (§ 157 ods. 2 O.s.p.) bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), preto odvolací súd podľa § 221 ods. 2 O.s.p. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním z dôvodu uvedeného v ustanovení § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. (t.j. v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a preto navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že rozsudok súdu prvého stupňa (vydaný pod č.k. 10 C 272/1993 z 24. novembra 2004) je riadne opatrený doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, ktorá nebola zrušená ani zmenená. Uvedený rozsudok bol titulom exekúcie, v ktorej bola časť sumy vymožená. Materiálna stránka účinkov právoplatného rozhodnutia spočíva v jeho záväznosti pre účastníkov konania a pre všetky orgány. Formálnym dôsledkom právoplatného rozhodnutia je nemožnosť pokračovať v konaní a zaoberať sa vecnou stránkou rozhodnutia. Odvolací súd pominul tieto (obe) imanentné stránky právoplatného rozhodnutia. K odňatiu možnosti konať pred súdom

dovolaateľ uviedol, že z nepochopiteľných príčin sa 30. novembra 2007 a 15. februára 2008 uskutočnilo pojednávanie v už rozsúdenej veci, následne sa spis dostal na Krajský súd v Bratislave, pričom žaloba ani jeho právny zástupca neboli o žiadnom postupe informovaní.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne, pretože postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Keďže konanie o každom mimoriadnom opravnom prostriedku má vždy znak výnimočnosti, rámec možného prieskumu obmedzuje zákon len na taxatívne ustanovené dôvody prípustnosti konania o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátenia tomuto súdu na ďalšie konanie; takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 1 až 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na ustanovenie § 242 ods. 1, vetu druhú O.s.p. by prípustnosť dovolania žalobcu prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z vád uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. (porovnaj napr. R 34/1995).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O.s.p.). Dovolateľ nenamietal, že v konaní došlo k niektorej z vád v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p.; existencia vád takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. d/ a f/ O.s.p., ich obsahovú stránku v podstate vymedzil argumentáciou, že odvolací súd v konaní postupoval i napriek tomu, že rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť (i vykonateľnosť), na jeho podklade začala úspešne exekúcia v ktorej došlo i k čiastočnému uspokojeniu oprávneného. V ďalšom dovolateľ vyčítal súdu prvého stupňa uskutočnenie pojednávania (30. novembra 2007 a 15. februára 2008) bez toho, aby bol žalobca o tom súdom informovaný.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp.zn. II. ÚS 174/04.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, dovolací súd sa osobitne zaoberal najprv otázkou, či sa účastníkovi konania postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.)

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli intenzitu ich dopadu na každú procesnú stranu, najmä vtedy, ak svojím dosahom zasahujú

priamo do práv priznaných právoplatnými rozhodnutiami, vykazujúcimi atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza ku korelácii ústavného princípu vyjadreného obsahom práva na spravodlivý súdny proces so zásadou právnej istoty ako súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba ich vzájomný stret z pohľadu rozhodujúcich otázok v dovolacom konaní posúdiť tak, aby boli zachované a vzájomne vyvážené označené ústavné práva.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní odnímajúci účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O takúto vadu ide aj vtedy, ak odvolací súd zruší právoplatné rozhodnutie, hoci podmienky pre tento postup neboli splnené.

Žalobca v dovolaní tvrdí, že rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť (i vykonateľnosť), preto súdy (prvostupňový a odvolací) nemohli ďalej v konaní pokračovať.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že skôr ako odvolací súd pristúpil k vecnému prejednávaniu odvolania, zaoberal sa otázkou, či odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č.k. 10 C 272/1993 – 180 zo dňa 24. novembra 2004 bolo podané včas – teda či smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré sa nestalo právoplatným (porovnaj § 159 ods. 1 O.s.p.). Vychádzal pritom z doručeníek pripojených v spise a zistil, že za právneho zástupcu žalobcu prevzala zásielku ním splnomocnená osoba 1. marca 2005. Prvý (neúspešný) pokus o doručenie zásielky žalovanému vykonala pošta 3. marca 2005, druhý (rovnako neúspešný) 4. marca 2005, kedy bola zásielka uložená na pošte a žalovaný bol o tomto postupe súdu vyrozumieť; táto zásielka bola vrátená súdu ako nevyzdvihnutá v odbernej lehote 24. marca 2005. Z úradného záznamu (č.1. 188 spisu) vyplýva, že dňa 12. júla 2005 žalovaný osobne v kancelárii Okresného súdu Bratislava II prevzal rovnopis rozsudku s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Vznik fikcie doručenia v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. (platného v čase doručenia) nastáva za splnenia nasledujúcich podmienok: a/ možnosť náhradného doručenia nie je zákonom určená (napr. § 114 ods. 4 O.s.p.), b/ adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržoval, c/ doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť

doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), d/ druhý pokus o doručenie bol taktiež bezvýsledný, e/ adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, f/ adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. V prípade, ak z týchto podmienok (a/ až f/) nie je splnená čo aj len jedna, fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. sa neuplatní. Odvolateľ v odvolacom konaní tvrdil to, že v čase doručovania napadnutého rozsudku prvostupňového súdu sa v mieste doručovania nezdržiaval a svoje tvrdenie preukázal Potvrdením zamestnávateľa ., S.L. – organizačná zložka, C. z 8. apríla 2006 deklarujúcim, že v čase od 9. februára 2005 do 4. mája 2006 pracoval v spoločnosti ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy, bol vyslaný vykonávať túto činnosť pre materskú firmu v Španielsku a počas uvedeného obdobia sa zdržiaval v zahraničí mimo územia SR. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný dostatočným spôsobom preukázal, že sa v čase prvého pokusu o doručenie zásielky nezdržiaval v mieste doručenia tak, ako to má na mysli § 47 ods. 2 O.s.p. – teda nedošlo k naplneniu podmienok pre fikciu doručenia, a preto ako dátum riadneho doručenia rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č.k. 10 C 272/1993 – 180 zo dňa 24. novembra 2004 odvolací súd ustálil 12. júl 2005, kedy si žalovaný rozsudok osobne prevzal v súdnej kancelárii Okresného súdu Bratislava II. Odvolanie proti označenému rozsudku podané žalovaným 2. augusta 2005 považoval odvolací súd v zmysle §204 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom do 31. augusta 2005) za včasne podané odvolanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že v uvedenej veci 24. novembra 2011 rozhodol Okresný súd Bratislava II rozsudkom pod č.k. 10C 272/93-180, ktorý bol poštou doručovaný právnomu zástupcovi žalobcovi a žalovanému. Právny zástupca žalobcu rozsudok prevzal 1. marca 2005 (viď doručienka pripojená na č.l. 184 spisu). Zásielka s rozsudkom určená žalovanému sa 24. apríla 2005 vrátila späť súdu ako nedoručená po uplynutí odbernej lehoty na jej prevzatie (č.l. 185 spisu). Následne pokynom súdnej tajomníčky z 30. mája 2005 došlo k vyznačeniu právoplatnosti (6. apríla 2005) i vykonateľnosti (11. apríla 2005) rozsudku (viď č.l. 186 a 180 spisu). Z úradného záznamu súdu (č. l. 188 spisu) vyplýva, že 12. júla 2005 žalovaný osobne prevzal rozsudok (pod č.k. 10 C 272/93-180) opatrený doložkou právoplatnosti. Rovnaký rozsudok doručovaný poštou žalovaný prevzal aj 14. júla 2005 (viď doručienka pripojená k č.l. 186 spisu). Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie na pošte 1. augusta 2005 (č.l. 189- 190 spisu). Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. marca 2007 sp.zn. 2 Co 580/2006 zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava zo 4. decembra 2006 č.k. 10 C 272/1993-203 o zastavení odvolacieho konania pre

nezaplatenie súdneho poplatku. Nariadené pojednávanie súdom prvého stupňa na deň 30. novembra 2007 bolo odročené pre neúčast' účastníkov konania. Zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvého stupňa nariadeného na 15. februára 2008 vyplýva, že sa ho zúčastnil len žalovaný, ktorý súdu vysvetlil dôvody nepreberania zásielok na adrese jeho pobytu v súvislosti s prácou, ktorú vykonáva v zahraničí, následne bolo pojednávanie odročené. Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. augusta 2009 sp.zn. 2 Co 119/2008 uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 26. februára 2008 č.k. 10 C 272/1993 ktorým bola žalovanému uložená poplatková povinnosť 8 708 Sk za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa (č.k. 10 C 272/1993-180) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie

Podľa § 204 ods.1 O.s.p. (v znení účinnom v čase rozhodovania), odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku vydaného vo veciach podľa § 120 ods. 2 a od doručenia uznesenia a do 30 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 47 ods.1 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 48 ods. 3 O.s.p. (v znení účinnom v čase doručovania) ak nie je možné doručiť písomnosť fyzickej osobe oprávnenej podnikat' na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba oprávnená podnikat' o tom nedozvie.

Podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, podnikateľom podľa tohto zákona je a/ osoba zapísaná v obchodnom registri, b/ osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c/ osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d/ fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Z podanej žaloby (č.l. 1 až 3 spisu) vyplýva, že nároky z pracovného pomeru si žalobca uplatnil voči žalovanému ako podnikateľovi, ktorého v žalobe označil ako „firma S., majiteľ J. P., bytom S.“ K rovnakému záveru dospel i Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sp.zn. III ÚS 208/04-24, ktorý v odôvodnení Nálezu z 25. augusta 2004 na strane 4 v odseku 2 prezentoval vlastné zistenie, že žalobca ako sťažovateľ „podal dňa 7. decembra 1993 ešte obvodnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal voči J.P. B., podnikateľovi, majiteľovi firmy S. (ďalej len „odporca“), vyplatenia finančných náhrad ako nárokov z pracovného pomeru.“ Z listinných dôkazov zabezpečených v konaní najmä fotokópie pracovnej zmluvy z 1. augusta 1992 (vid' č.l. 128 spisu), dohody o úhrade nákladov spojených s používaním služobného telefónu z 1. augusta 1992 (čl. 129 spisu) možno zistiť, že označeným účastníkom uvádzaných právnych úkonov na strane organizácie je firma S., S., zastúpená J. P.. V záhlaví rozsudku súdu prvého stupňa a rovnako tak v uznesení odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený, je ako žalovaný označený S., majiteľ J. P., bytom S., resp. J. P., S., S., t.j. podnikateľ.

Z ustanovenia § 79 ods. 1, vety štvrtej O.s.p. vyplýva, že ak je účastníkom fyzická osoba oprávnená podnikat', návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené.

V rozsudku súdu prvého stupňa je za účastníka konania na žalovanej strane označený podnikateľský subjekt pod názvom – „firma S. majiteľ J. P.“, obdobne je v dovolaní napadnutom uznesení odvolacieho súdu uvedený ako žalovaný podnikateľský subjekt – „J. P. S.“. Z obsahu spisu ale ani z dôvodov uvádzaných súdnymi rozhodnutiami nevyplýva zmena označeného právneho statusu žalovaného ako podnikateľa. Status žalovaného súvisí nie len s jeho označením v konaní (§ 79 ods. 1 O.s.p.), významne sa dotýka celého procesu doručovania súdnych písomností - vrátane právnych predpokladov náhradného doručovania, tzv. fikcie doručenia neprítomnému adresátovi (porovnaj § 47 ods. 2 O.s.p. a § 48 ods. 2,3 O.s.p.). Súd prvého stupňa vykonal vyznačenie právoplatnosti (6. apríla 2005) a vykonateľnosti (11. apríla 2005) ním vydaného rozsudku (vid' č.l. 180 a 186 spisu). Odvolací súd bez bližšieho vysvetlenia posudzoval splnenie podmienok pre doručenie rozsudku súdu prvého stupňa žalovanému ako fyzickej osobe v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. i keď tento bol na doručovaných súdnych zásielkach obsahujúcich rozsudok (rovnako tak i v záhlaví rozsudku) označený ako podnikateľský subjekt (vid' č.l. 185, 186 spisu). Bez ozrejmenia zmeny statusu žalovaného v konaní je potrebné považovať právne závery

odvolacieho súdu v otázke (ne)doručenia rozsudku súdu prvého stupňa i nadväzujúce závery o včasnosti podaného odvolania žalovaným proti tomuto rozsudku za nepreskúmateľné, arbitrárne a tiež predčasné.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Právo účastníka súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v občianskom súdnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. musí odvolací súd podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po

skutkovom ustálení veci podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, prečo otázky o doručení rozsudku súdu prvého stupňa žalovanému v konaní vystupujúcemu ako podnikateľovi posudzoval v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. Ak prípadne mal odvolací súd za to, že v priebehu konania došlo k zmene podnikateľského statusu žalovaného, bol povinný túto zmenu riadne zdôvodniť a vysvetliť, v inom prípade jeho rozhodnutie je postihnuté prvkom arbitrárnosti v posúdení podstatnej otázky pre správne právne posúdenie veci, ktorá môže mať dopad na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní podanom žalovaným. Postup odvolacieho súdu, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa bez toho, aby z odôvodnenia jeho rozhodnutia bolo zrejmé, aké právne stanovisko zaujal k základnými podmienkami a predpokladom (k rozhodným skutočnostiam), ktoré tomuto postupu bezprostredne predchádzali a viedli ho k prijatiu rozhodného stanoviska, má znaky konania postihnutého vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu zavŕšený dovolaním napadnutým uznesením odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa, je zaťažený vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., existencia ktorej je vždy dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil Krajskému súd v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolaciemu súdu nebola daná možnosť zaoberať sa vecnou správnosťou rozhodnutia ani ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 25. januára 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta